

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

Szentes költségelőirányzata.

(1894-re.)

I.

Aki Szentes város 1894. évi költségelőirányzatát a kezébe véve, annak mérlegét és pótdadókivetési kulcsát csak egy tekintetre is méltatja: legelsőben okvetlenül az fog a szemébe ötleni, hogy pótdadónk — az előirányzat szerint — 9, illetőleg 10 százalékkal emelkednek, vagyis 62-ről 71-re, illetve 74-ről, 84 százalékra.

Magában az emelkedésben volta képen semmi rendkívüli nincsen. Szentes népe évek óta szokva van e részben a legsajátosabb hullámzásokhoz s hogy ez a pótdadó egy évről a másikra 95—96 százalékról 62—74-re leszálljon, viszont a következő évben meg ismét vagy 10 százalékkal emelkedjék: bizonyára olyan jelenség, a mely nálunk senkit meg nem lep.

Azonban, aki egy költségelőirányzatot figyelemmel akar áttekinteni, annak, mikor a mérlegben és a pótdadókivetési kulcsában ilyen jelentékeny változást, — mint a jelen esetben is, emelkedést észlel, — legelső sorban is azt kell a bevételek és kiadások tételeinél vizsgálnia: vajon az előbbieken milyen csökkenés vagy az utóbbiakban milyen emelkedés van a költségelőirányzat évére kilátásba he-

lyezve, mert csak ez a kettő indokolhatja, akár együttesen, akár külön-külön a pótdadó emelkedését.

Ha már most Szentes város 1894. évi költségelőirányzatában ezeket a tételeket figyelemmel átlapoztuk és egymással a bevételeket és kiadásokat összehasonlítottuk, úgy bátran kimondhatjuk meggyőződésünket, mely szerint ez a költségelőirányzat távolról sem készült azon a szolid realitáson alapon, mint az előző két évi költségelőirányzatok készültek.

A bevételi rovatban fiktív tételek, csak úgy hasból odadobva, a kiadásiban olyanok, melyeket semmivel észszerűen indokolni nem lehet, — ez a szignatúrája ennek a költségelőirányzatnak, amelyre nem csupán a városi képviselőtestület, hanem az azt felülvizsgálni hivatott megyei hatóság figyelmét is felhívjuk azért: mert meggyőződésünk szerint ez a költségelőirányzatnak, mielőtt jóváhagyott költségvetéssé válnék, nagy átalakuláson kell keresztülmennie és ez esetben, — számításonk szerint — a pótdadókivetési százaléknak is megváltoznia.

Hogy a bevételeken kezdjük, a költségelőirányzat 3000 forint bevételt vesz fel a keramit-útvám jövedelmeként.

Honnan vették ezt az összeget és miért éppen ezt a költségelőirányzat egybeállítói: ez a cínnél mivel sincsen

indokolva, de nem is lett volna semmivel sem indokolható, ha mindjárt erre a jó szándék nem hiányzik is.

A keramit-útvám kérdése — jól tudjuk — még ma sincsen véglegesen rendezve. Reális alapon tehát e címen ma egy krajcár jövedelmet sem volna szabad egy város költségelőirányzatában számításhoz venni, vagy ha igen — úgy csak egy jelentéktlenebb összeget, amelynek bevételezése az esetben is remélhető, ha az év folyamán bármikor realizáltatnék is az a vámbevétel.

Ugyanilyen fiktív összeget látunk odadobva a csordajárás földkeiből várható jövedelemlé is, mely kontemplálja, hogy e földterületből 350 hold 15 frtjával leendő bérbeadás és e címen a bevételek közé 5250 forintos tételek állít be.

Eltekintve attól, hogy a városi képviselő-testület mindez ideig nem hozott a részben törvényes határozatot, miként kívánja a csordajárás földkeket a jövőben értékesíteni: úgy-e mint eddig, hogy t. i. a fölös területet szénakaszárlásra adja csupán bérbe, vagy úgy, hogy az a béröl által szántóföldnek feltöressék, — mondjuk, ettől eltekintve is, akár hozzávetőlegesen honnan vették az adatot, mire támaszkodnak a részben, hogy e földek holdankénti haszonbérét 15 frtban szabták meg és mi biztosítékunk van arra,

TÁRSAS.

A gügyü.

Lipcey Ádám elbeszélése.

Ha vajjon a tatár vagy ugor ojtás-édes anyanyelvünk lombos fáján ez az ünneplés csoszogású szó: a fölött kapjanak hajba a nyelvbüvárok.

Az az egy bizonyos, hogy a gügyü piros-pozsgás, eleven alkotó eleme a nagy magyar Alföld halódó, patriarchális romantikájának, egy személyben Tricoche és Caulet s a mennyiben igaz, hogy a házasság az égben kötöttnek, hát nyilván nagy bratyizásban kell lennie a magasságbeliekkel.

Ő az a jötevő házimanó, a ki egy titkon óhajtott, de váratlan pillanatban bekocogtat Csányi ányókhöz s ott a nagy sziveslátás során csak úgy mellesleg szóba ejti: hogy az ám, az öreg Vetro nász meg-unta már a vesződséget a tömérdek jószág sokféle ügye-bajával, azon van, hogy a Pali gyerekek izmos vállaira rakja át az élet igáját, csak az a bökkenő, hogy a férfi-ember, akár-milyen munkabíró nagy Mahomet is, egyé-

ként a gazdaságban bizony csak félemler ő kelme. No lám, hát ekkora szép sudár hadjon lett már az Agneskából, Csányi ányó! Hja bizony, mulik az idő . . .

Ha azután a kegyes gondviselés úgy akarja, hogy zöld farsangon, vagy új borra a Pali gyerekek, meg az Agnes leányzó csak-ugyan kikérlik a kettőjükre esendő részt a pap áldásából: az nagy erkölcsi diadal a gügyünek, övé jutalmul a menyasszony-tánc, őt áldja vagy szítja idővel az összeboronalt egypár cseléd, a tisztessége, becsülete pedig minden efféle népesedési statisztikai mozanatnál szemlélatomást nó, öregbedik.

Egyéb díjra, fizetésre nem is ácsinkózik. Titkon talán valami alsóbb egyházi rendhez számítja személyét, minthogy házasságszerzési szenvedélye egészen platonikus, lévén a legtöbb igazándi gügyü konok agglégény.

Itt van mindjárt Bekk sógor, a ki maga személyesen ugyan úri ember, de mint a nép barátja, mindenha szivesen vállal gyügyüség valamely házassági planum megvalósítása körül, legszivesebben mégis akkor, ha egy-egy kisebb rangú hivatalnok embert, egyet a gyenge ténsurak osztályából kinálkozik al-

kalma beplántálni valamely jobb módú gazdafiataliba.

Most is ilyesemben mesterkedik a töves, kurta, pokhasú férfiú, mert tekintélyt gerjesztő népics diszbe szorongatta vaskos temetét.

Ezüst-sarkantyús kordováncsizma nyeli el a feszülő molnár-kék magyar nadrág szárait, a slingolt, bőszajú ümeg fölött ékes kivarrású labji hivalog a maga 33 ezüst pitykéjével. (Mert a valódi magyar labji onnan ismerzik meg, hogy vagy 7, vagy 13, vagy 21, vagy 33 gomb vagy rajta. Ez a négy kabalisztikus szám a hamisítatlan, remekelt magyar szabó megkülönböztető ismérve; szemben a szikkadt, fantaszta német kecskével). Azután jön a verdiveres hajtókájú hupikék spencer, módosan, gazdagon meghányva számtalan hegyes ezüst pitykével, a panyókára vetett kurta, fehér kanászúr, darutollas pörge-kalap, rezes cifrájú acélfokos, tarka török selyemkendő az ellenzőben, üstök, szakal fényes, rövid sörtére vágva, hogy olyan ritkának, szálasnak látszik, mintha fűróval ültették volna. A tömött, bokros bajusz vége pedig nagy és fáradsalmas műgonddal ki-sodorintva, mint egy dugóhúzó. (Folyt. köv.)

hogy tényleg be fog holdanként ennyi haszonból folyni e földek után?

Nagyon jól tudjuk, hogy egy költségvetése nem állapítható meg rigorózus pontossággal egészen az utolsó krajcárra, s hogy ezek szerint annak egyensúlyát sem jobbra sem balra nem fogná billenteni, akár 350—700 frttal több, akár ugyanannyival kevesebb bérjövdelem folyik be ezen földterület után a közkasszába, mint amennyi előíranyozva lett. De mégis, hogy egy új bevételi tétel realis alapon egy költségelőirányzatba egyáltalán beállítható legyen, ennek legelső és legelemibb feltétele mindenesetre az, hogy ezen új tétel egy befezett, végleg elhatározott tényre, ez esetben arra támaszkodjék, hogy a képviselőtestület e földeknek oly módon való értékesítését jogerősen elhatározta legyen, ahogy azt a költségelőirányzat önkényesen már ma állítja elénk. És még ez esetben is, amikor a bérbeadás — feltöretésre — még a próbálva nem volt, realis költségelőirányzatban nem a remélhető haszonbér legmagasabb tételét, hanem a minimumot, vagy legalább is egy középszámításon alapuló összeget volt volna csupán szabad felvenni.

De amilyen bőkezűen dotálta a költségelőirányzatot összeállító bizottság a fentemlített két fiktív bevételi címet, épp olyan mostohán és önkényűen bánt el egy eddig egészen pozitív bevételi tétellel: a nagyvendéglő várható bérjövdelemével.

E tételnél ugyanis 1894-re a nagyvendéglőnek csupán $\frac{1}{4}$ évi bérjövdeleme van felvéve 1140 frttal, vagyis, az eddigi éves haszonbér negyedrézével.

A tétel indokolásául a megfelelő rovatban az szolgál, hogy a város a nagyvendéglő telkén városházát fog építeni, tehát csak $\frac{1}{4}$ évi haszonbére a vendéglőnek vehető, — ez okon — a jövő évre bevételül számításba.

Vajon megállja-e ez az indokolás a bírálatot és nyerep támpontot a költségvetésnek akár bevételei, akár kiadásai egyéb tételeiben?

Legkevésbé sem. Mert ez idő szerint, hogy a költségelőirányzat közszemlére van kitéve és majdan a városi közgyűlés elé kerül, már szeptember havát éljük a naptári évnek. Ha az indokolást, mely a vendéglő csupán $\frac{1}{4}$ évi bérjövdelemének bevételbe előirányzását megmagyarázni igyekszik, komolynak akarjuk venni, feltételeznünk kell, hogy a város 1894. április 1-én tényleg már a városház-építésbe, illetve a meglévő vendéglője lebontásához fog. Hogy pedig ezt csak félig-meddig is elhiggyük: erre nézve magának a kérdésnek már sokkal inkább megérettnek kellene lennie a kivitelre, mint a milyen éretlen és kiforratlan tényleg. Mindenesetre azonban legalább annak a kérdésnek: vajon csakugyan épül-e hát az új városháza 1894. tavaszán és ha igen, vajon a mai vendéglőépület telkén-e? — jogerős közgyűlési határozattal kellene ez idő szerint már elhatározva lenni, míg valójában ma még csak ott vagyunk

e kérdéssel, hogy az hirlapi megbeszélés tárgyát képezi, a városház-építés terének kidolgozására kiküldött bizottság egyetlen egyszer ülésezett és a h. polgármester — azt se tudjuk: kinek a megbízásából és kinek a költségére, két budapesti építész hitt meg, hogy szakvéleményt adjanak, vajon az eléjük adott 3 telek közül melyik felelne meg leginkább a városház-építés céljának?

Ez idő szerint azonban voltaképen még az a kérdés sincs eldöntve: vajon a város végképen feladja-e a vendéglő-tartást, vagyis, hogy az esetre, ha a nagyvendéglője helyére építi az új városházát, a vendéglő-építést a magán-spekulációnak engedi-e át egészen, vagy lebontott vendéglője helyett másikat épít-e?

Mind-e kérdések olyan természetűek, hogy már most, a költségvetés bírálatá alkalmából, érdemes lesz velük behatóan foglalkozni.

De úgy ezt, valamint a költségelőirányzat kiadási tételeinek bírálatát lapunk következő számára kell — a rendelkezésünkre álló tér szűkvolta miatt — halasztanunk.

— is. —

Az ötödik patika. Senki se tudja: hogyan, miként és miért? — egy szép napon Szentes lakossága elé felállítottak a követelést: egy ötödik gyógyszerárt kell létesíteni, mert a meglévő 4 nem elégíti ki többé a közszükségletet.

Nem kérdezte senki: ki vetette fel ezt az eszmét? A közönség köréből indult-e ki a gondolat vagy nem? Hanem elfogadta mindenki, mint készen kapott kérdést, a melyre pro és kontra meg lehet adni a választ, a szerint, ahogy valaki elfogultan, vagy elfogulatlanul itéli meg azt.

A magunk részéről tartózkodtunk eddig attól, hogy az ezen kérdés körül megindult vitában részt vegyünk, tartózkodni fogunk ettől ezután is, azon meggyőződésben, amelynek egy izben már kifejezést adtunk, hogy — amely percben egy új gyógyszerárt felállítására csakugyan közszükséglet válik, bizonyára engedélyezni fogja azt a belügyminiszter, tekintet nélkül arra: miként dől el a kérdés sorsa idecent a városban vagy a vármegyén.

Tapasztalásból tudjuk, hogy ez így van. Erre nem egy példát lehetne felhozni, valamint arra is, hogy a belügyminisztérium sok esetben, amikor meggyőződött arról, hogy egy felállítani szándékolt gyógyszerárt nem a közszükséglet követelménye, — dacára annak, miszerint az illető község és vármegye egyöntetűen kívánták annak a létesítését, — az engedély megadását bizony megtagadta.

Ha tehát ily tapasztalatunk és ezúttal újból kifejezett elhatározásunk dacára is foglalkozunk az 5-ik gyógyszerárt ügyével, tesszük ezt nem azért, mintha akár mellette, akár ellene akarnánk valamit felhozni, hanem egyszerűen: mert a városi egészségügyi bizottság f. hó 4-iki gyűlése foglalkozott a kérdéssel, határozatot is hozott e tárgyban és hirlapiról tisztünk, hogy e gyűlés lefolyásáról és az ott hozott határozatról olvasóinknak referáljunk.

Az egészségügyi bizottság fent jelzett gyűlése, melyen M a g y a r József tanácsnok elnököt, a tagok élénk részvételével folyt le,

jelélül annak, hogy a bizottság elé tett kérdés: az 5-ik gyógyszerárt ügye iránt nagy volt az érdeklődés.

Elnök felhívására L á b o s Endre dr. helyettes főorvos mondott elsőben is szakvéleményt, amely oda konkludált, hogy — amennyiben az 5-ik gyógyszerárt felállítására V á r a d y-féle öreg-patika fennállását veszélyeztetné, a kísér pedig e gyógyszerártól elég közel esik: ennél fogva ez idő szerint Szentesen egy új gyógyszerárt felállítására nem szükséges.

Persze, hogy e fölött aztán hosszúra nyúlt vita indult meg. A bizottsági tagok egyrésze az új patika felállításának szükségessége mellett, a másik rész meg ellene merített ki minden felhozható érvet, a nélkül, hogy az egy nézetben levők a más nézetűket megnyerni, vagy kapacitálni voltak volna képesek.

A vita végén aztán az elnök szavazásra tette fel a kérdést, mely alkalommal — a felállással történt szavazás során az 5-ik patika kérdés, ezen a fórumon 2 szavazattal megbukott, amennyiben 8-an ellene 6-an pedig mellette szavaztak.

Persze, foglalkozni fog még a kérdéssel a városi képviselő-testület, a megyei egészségügyi bizottság és törvényhatóság, no meg utolsó instanciában a belügyminiszter is.

A magunk részéről egy téves hirlapi közlemény kiigazításával fejezzük be ezúttal az e tárggyal való foglalkozást.

A S z e n t e s i L a p e f. évi 106-ik számában ugyanis az van mondva, hogy a kérdésnek a gyűlésen szavazás útján történt eldöntésénél egy kis hiba van a kréta körül. Mert hogy — úgymond — 3 gyógyszerész is szavazott, akiknek pedig — mint érdekelteknek — szavazni nem volt volna szabad.

Ez a hirlélés határozottan téves, mert a gyűlésen 4 gyógyszerész volt jelen, akik közül csupán D ó s a Béla szavazott. Ő pedig egy kísérben a felállítani tervezett gyógyszerárt kérdésénél egyáltalán nincsen érdekelve.

Mehet. Tallián Béla főispán határozottan szerencsés ember!

Az elődjét háttartalan lelkesedéssel fogadta S i m a Ferenc ő hatalmassága és nagy devócióval rakta lábai elé a hódolatát, meghajtván előtte még az akkori függetlenségi és 48-as párt büszke lobogóját is.

Őt, Tallián Bélát ugyanez a hatalmasság sanda szemmel nézte, gyanakvó bizalmatlansággal fogadta, mikor — Csongrád vármegye főispánjává kinevezetve, Szentesre a bevonulását tartotta.

Az elődje hovatovább mindjobban elvesztette, Tallián Béla mindjobban megnyerte S i m a Ferenc ő hatalmassága kegyét s míg Zsilinszkynek kegyvesztetése után örökös gáncs, brutális, mondhatni otrombán póriás megtámadás jutott folytonosan osztályrészül, addig Tallián Bélával egyre kacérkodik ő hatalmassága, I. S i m a Ferenc, közbe-közbe, ahogy kedveskedni neki, olykor-olykor egy-egy szelíd gáncsot is csúsztatva be a nyájas enyelgés közé, csak éppen annak okáért, nehogy a főispán elkenyesztessék és felejtse, miszerint csak e hatalmasság egy szeszélyétől függ, hogy h a r a g j á n a k r e t t e n e t e s m e n n y k ö v e i t a fejére zúdítsa és szaf-t o s m o n d á s a i n a k iszapjával testét-lelkét eláraszsa.

De nem csupán ebben, hanem leginkább

abban nyilatkozik meg Tallián Béla nagy szerencséje, hogy Sima Ferenc csak most, csaknem egy egész évi főispánsága után akar neki bizalmatlanságot szavaztatni a törvényhatósági bizottság által, csak most mondja ki rá az anathémát, hogy milyen lehetetlen az olyan főispán, aki örökké a belügyminiszter köpenyébe takarózik.

Lám, Zsilinszkyt ez a bizalmatlansági szavazat székfoglalása után sokkal rövidebb időre érte volna, ha t. i. meg nem leckézteti Sima Ferenc ő hatalmasságát, hogy a törvényhatóságnak épp oly kevésbé joga a főispán részére bizalmat, mint bizalmatlanságot szavazni.

De mindegy, ha bizalmatlanságot nem szavazhatat is Zsilinszkynek, legalább a lapjában kijelentette róla, hogy *mehe tle* és pedig sokkal korábban, mint ahogy most Talliánnak kijelenti.

És ebben rejlik Tallián Béla nagy szerencséje.

Mert vegyük csak jól fontolóra a dolgot. Sima Ferenc most bizalmatlanságot akar neki szavazni és kiadja neki az utat, mert hogy *lent is erősnek kell lenni annak az embernek, ki fent maradni akar.*

És milyen alkalomból teszi ezt Sima Ferenc?

Azért, mert a főispán a törvényt idézi a fejére, mely szerint ő sem törvényhatóság, sem közg. bizottság által hozott intézést interpellációkra felelni nem köteles, lévén csupán az őt kinevező belügyminiszternek felelős; — de egyidejűleg mégis elég udvarias, hogy nem tér ki a válaszára elől és az interpellációra megadja — nem a választ, hanem a hivatalon kívül eső barátságos felvilágosítást.

Ez aztán elég ok Sima Ferencnek arra, hogy a főispánra megnehezíteljen és vele haragja tüzes villámaint éreztesse.

Hogy is mer olyan vakmerő lenni és csupán a előzékenységéből adni meg a felvilágosítást ő hatalmassága interpellációjára?

Hiheti-e egy percig is, hogy Sima Ferenc elfogadjon olyan — akár országos törvényen alapuló magyarázatot — mintha itt, a megyében bárki is kötelezve nem volna ő neki felelősséggel tartozni?

És nem tudja-e a főispán, hogy *lent* csak Sima Ferencnek karöltve haladóan lehet *erős*, hogy ezért az erő-kölcsönzésért *meny nyire* kötelezve érzi őt *magyaránt* Sima Ferenc?

Nem tudja ezt Tallián Béla? Vagy elfelejtette?

Nos, akkor figyelmeztetni kell őt rá *gyöngéd módon*, hogy jól vigyázzon, mert bizony azon a ponton van, miszerint Sima Ferenc ő hatalmassága *bizalmatlansági* szavaztat neki a megyegyűlésében ország által, akik által Tallián *lent erős* lehetne.

Igenis lehetne, ha *fent* maradni akar.

Különböben — — nincs maradása és — — *mehe t!*

Ujdonságok.

Szentes, 1893. szeptember 7.

— **A kolera vármegyénkben.** Azt hisz-
szük, rövid időn már alkalmunk lesz a kö-
zönséggel azt az örömdetes hírt közölni,

hogy a kolerajárvány vármegyénkben, —
hála az erélyesen és szigorral foganatosított
óvintézkedéseknek, teljesen megszünt. Persze,
ezt ma még nem tehetjük, mert habár mind
gyéribben, de mégis érkeznek még ez idő
szertint egyik-másik megyéből községből egyes
kolera-betegülések hírei a vármegyéhez, kü-
lönösen Mindszentről és Csongrádról, hol a
veszedelem különben is a legnagyobb volt.
Legutóbbi tudósításunk óta Mindszentben 10
uj megbetegülés és 7 halálozás, Csongrádon
6 uj megbetegülés és 2 halálozás, Szegváron
egy gyanús eset, Algyőn 1 uj megbete-
gülés, Tápén pedig 2 uj megbetegülés
fordult elő. A többi községben semmi
nyoma többé a veszedelemnek, úgy, hogy
Dorosmát a belügyminisztérium már hivata-
losan kolera mentesnek jelentette ki. Szám-
szerűen a veszedelem kitérésétől maig vár-
megyénk területén a következő esetek for-
dultak elő: Mindszentben 80 megbetegülés 53
halálozás; Algyőn 6 betegülés 2 halálozás;
Csongrádon 51 betegülés 28 halálozás; Tápén
13 betegülés 9 halálozás; Szegváron 3 bete-
gülés 1 halálozás, Dorosmát 2 megbetegülés
ugyanannyi halálozás, Csanyon és Sövény-
házán 1—1 megbetegülés, Szentesen 1 gya-
nús eset. Vagyis a veszedelem bekövetkez-
tétől maig a vármegye területén kolera
vagy gyanús betegségbe esett összesen 158
egyén, kik közül elhalt 95.

— **Kövezetjavítás.** A Kossuth-téri Ha-
riss-ház előtt elterülő útszakasz kongóteglá-
kövezetén nagyban folyik a javítási munka.
Nagy ideje volt, hogy ez úttest javítását
foganatba vegyék, mert esős időben, mikor
a rajta fekvő vastag földréteg átázott, a
kocsikerekek által teljesen megrongált, mély
bevágású kövezeten, szinte veszélyes volt
már a közlekedés.

— **Jótekönyhből akadályokkal.** A helyben
létesített szegényemenház alapja javára ren-
deztek táncvigalmat Goldstein Józsefné
korcsmahelyiségében, a f. hó 3-án este Ba-
rtha Imre és társai besorozott újoncok. A
báli pénztár hatósági ellenőrzésére a rendő-
részéről Biró Pál iktató-kiadó küldetett
ki, aki — mikor tapasztalta, hogy visszaél-
ések is történtek, amennyiben a kapun olya-
nok toladoktat be a bába, akik belépődi-
ját nem fizettek, — a jóteköny-célra való
tekintettel felhívta a háztulajdonos Ma-
gyar Mózes, hogy a kiskaput zárassa be. Ma-
gyar Mózes uram ő kegyelme azonban
makrancoskodott. Ő bizony csak azért se
csukja be a kiskaput, neki — a háziúr-
nak e tekintetben nem parancsol senki. A
vigalom rendezői mind ingerültebbek let-
tek ennek folytán a csökönös házigazdára és
okvetlenül összeütközésre kerül a dolog, ha
a kiküldött hatósági közeg nem elég lelemé-
nyes és a kiskaput be nem szegszeti. Ebbe
aztán Magyar Mózes megnyugodott, le-
feküdt szépen aludni és a helyreállt nyugal-
om mellett a vigalom kedélyes jó kedvvel
folyt le.

— **Az emberszeretet nevében.** Szinyei
Merse István, Sárosvármegye alispánja szer-
kesztőségünknek is megküldte azt a meleg-
hangú felhívást, amelyet a megyébéli köz-
ségek árviszujtott lakosságának fellelőse
érdekében országszerte szétküldött. A f. évi
augusztus hó 11-én óriási felhőszakadás du-
szasztotta meg a Szekes, Topoly, Ondova
és Tarca folyók vizeit, melyek partjukon
túláradva, völgyeikben mindent elpusztítottak.
Több mint 60 község természet teljesen el-
sodorta az áradat, a többiét tönkretette.
Tizennégy községnek lakóháza is romokban
hevernek. A pusztulás képe szivetrázó, a kár
kiszámíthatatlan, de jóval haladja az 1 milliót
és ami eddig tudomásra jött, 26 ember is a
szennyes hullámokban lelte halálát. A vár-
megye maga képtelen lévén községet baján
önerejéből segíteni, az alispán az embersze-
retet nevében az egész nemzethez fordul,
hogy a könyörületességet és hazafiaságot ál-

dozatokész adakozásra felhívja. Bármily csekély
adomány is előmozdítja — úgymond — a
cél, megmenteni a — bár még nem magyar
ajku, de mindég hazafiasan gondolkodó és
cselekvő, koldusbotra jutott vármegyei la-
kosokat, a haza hű fiait. Az emberszeretet
nevében kérjük fel mi is lapunk olvasóit, ál-
talanban a nagyközönséget, hogy a sáros-
megyei inségek nyomorának enyhítésére
szánt adomány-filléreiket, legkésőbb a f. évi
október hó 14-éig hozzáink küldjék be, hogy
aztán az adományokat nyilvánosan nyug-
tázza, október 15-én Sárosvármegye alispán-
jához elszámolhassuk.

— **Egészségügyi államségély.** Mindszent
község, az ott elég erővel fellépett kolera-
veszedelem elfojtására államségélyért folya-
modott a belügyminisztériumhoz. A folyamod-
ványt Csataó Zsigmond dr. alispán azzal
terjesztette fel illetékes helyre, hogy 500 ft
volna Mindszent részére a belügyi pénztárból
kiutalványozandó. A belügyminiszter pedig,
meltányolva a község kérelmét — 200 ft
egészségügyi államségélyt utalványozott ki
Mindszent részére, a kolera-járvány ellen
szóló óvintézkedések foganatosítására. Most
Tápé község, hol a lakosság számarányához
mérten nem kisebb a veszedelem, — szintén
folyamodik a belügyminisztériumhoz hasonló
államségélyért.

— **A Tisza titka.** A f. hó 3-án egy női
hullát adott ki magából a Tisza vize, mely —
az orvosi szakvélemény szerint — akkoron
már 4—5 napja lehetett a vízben. A hulla
agnoskáltatván, megállapítottat, hogy az
Kruslya Mátyás nagylaki kéményespró
mester felesége, egy jó házból való nő, ki-
nek atyja Budapesten tisztviselő. A szeren-
csétlen, vízbefullt asszony egy idő óta meg-
hasonlóan élt a férjével, aki a válóper is
megindította ellene, miközben az asszony itt
Szentesen Harcsányi János cselédközveti-
tőnél gazdasszonykodott.

— **Vörös kakas.** A mult vasárnap dél-
utón, úgy 2—3 óra közt tüzet jelzett az
órtorony öreg harangja a III. tizedben. A tűz
Szeder János Kossuth-utcai házában istáló-
épületen ütött ki, melynek zsinylejtője, a
gyorsan kéznél levő segítség dacára is le-
égett.

— **Jótekönycélu vigalmak.** A I. 48-as
népkörben és a Teli-féle korcsmában e hó
folytán, egészen az idén besorozott újoncok
bevonulásáig, minden vasárnapon fognak a
mult vasárnapéhoz hasonló jótekönycélu tánc-
vigalmak rendeztetni. Felhívjuk e körülményre
a vigadózni szeretők figyelmét. Az első ily
jótekönycélu bálak tisztajövedelmeként a ren-
dezősegek, az első 48-as népkörben tartott
bál után 14 ft 70 krt, a Teli-féle korcsma-
bál után 24 ft 60 krt adtak át a városi
szegényemenház-alap javára.

— **Öngyilkosság.** Öv. Uthri Józsefné
Jordán Czirbus Mária, a f. hó 4-ére
virradóra, gyufaoldattal megmérgezte magát,
hogy életét elemészte és két napi kínos
szencvedés után, minden mentési kísérlet da-
cára is, a f. hó 6-án meghalt. A szerencsét-
len asszony a végzetes tettet megelőző nap-
pon kintjárt a temetőben az anyja sírjánál,
valószínűleg már akkor is sötét, emészto gon-
dolatokkal tépelődve. Erre mutat különben
egy általa hátrahagyott levél is, amelyben
végzetes tettetét életuntsággal magyarázza ki.

— **Jónás-veszedelem.** Janó József Ve-
kerzug 5. sz. alatti tanyáján két darab sertés,
gyanús betegségi tünetek közt elhullott. Az
elhullott sertések orvosrendőrileg fognak fel-
boncoltatni, annak konstatálása végett: nem-e
valamely ragadós betegségben veszték el és
hogy ennek folytán nem forog-e fenn bonyo-
nos óvintézkedések megtételének szükségéje.

— **Országos vásárok.** Szabadkán a f.
hó 5-én folyt le a nyári országos vásár,
amelyre azonban, az ott uralkodó száj-
és körmőfájás miatt, sem szarvasmarhát, sem
sertést és juhot felhajtani nem volt szabad.
M. Pécskán pedig a f. hó 9., 10. és 11-én

lesz a nyári országos vásár, ha ugyan addig a megtartását, a kolera-veszedelemre való tekintettel, felsőbb hatósági rendelettel be nem tiltják.

— **A budapesti állami ipariszkolába** (VIII. ker. Népszínház-utca 8 sz.) levél útján lehet jelentkezni beiratkozásra. Beküldendők: 1. a négy középiskolai osztályról szóló iskolai bizonyítványok, — 2. az iparhatóság által hitelesített gyakorlati bizonyítvány, — 3. a megyei, városi vagy körörorvos által kiállított orvosi bizonyítvány. Az igazgatóság minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál.

Irodalom.

A **Vasárnapi Ujság** szeptember 3-iki száma 15 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Koburg Ernő herceg.« (II. Ernő, az elhunyt szász-koburg gothai herceg, Alfréd, Ernő herceg utóda, s Alfréd szász-koburg-gothai herceg-örökös arcképevel.) — **Költmények:** »A megtérés dalai.« Kovács Gergelytől; »Sejtés.« Erdélyi Zoltántól; »A leány öröme.« Madzsar Gusztávól. — »Leány-vásár.« Az erdélyi havasok népeletréből. — »Koburg vára.« (Két képpel.) — »Katonai léghajózás.« — »Salamon Ferenc emléktáblája s gyermek-és ifjúkora.« — »A dévai ref. templom és torony jelenlegi és lendő alakjában.« (Képekkel.) Szóts Sándortól. — »A De Plonville úr veszélyes helyzete.« Elbeszélés. (Képpel.) Irta Barr Róbert. — »Ezredvi kiállításunk történelmi csarnoka.« (Képpel.) — »Civilizált vademberek.« — »Révai Miklós emlékoszlopának leleplezése Nagy-Szent-Miklóson.« (Képpel.) — »Charcot.« (Arcképpel.) — »Egy leány a Salamon-szigetéről.« (Képpel.) — »A világ legnagyobb gyémántja.« (Képpel.) — »Londoni divatlevél.« (Divatképpel.) — **Irodalom és művészet:** Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok.

A **Vasárnapi Ujság** előzetési ára negyedévre 2 ft. a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhiv. (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

KÖZGAZDASÁG.

Dér, esőzések és vihar. Hirtelen változott az idő ismét; az idén egyik szélsőségből a másikba csapott át s ritkán volt csak néhány napig is állandó időjárásunk. Szokatlan pl. az is, hogy szeptemberben olyan hűvös idő legyen, mint a milyen hűvös most van. Tegnapelőtt és tegnap az or-

szág számos vidékén dér volt s néhol oly erős, hogy fagnak is beillett, amenyiben a kerti veteményeket, hüvelyeseket, ugorokát, dinnyét, paradicsomot sok helyen teljesen lefórázta, azaz tönkretette a dér. Körülbelül 15 vármegyéből jelentettek erősebb hidegeket és dérkárt — s ez már magában véve elegendő arra nézve, hogy, a veszteségről magunknak fogalmat alkothassunk. A hűvös időjárásról folyton erősebb szelek dülnek, s nem egy helyen nagyobb esőzések is voltak. Tegnap igen szép eső volt az ország keleti és délkeleti részeiben; néhol az észak-nyugati részekben is esett az eső. Tavirati hírcink szerint dér volt: Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest, Heves, Gömör, Zólyom, Szepes, Sáros, Nógrád, Bars, Hont, Abauj-Torna, Arva, Trencsén, stb. vármegyékben. Esőt jeleznek lapunknak a következő helyekről: Trencsén, Selmecbánya, Sopron, Magyar-Óvár, Eger, Keszthely, Ó-Gyalla, Magyarád, Fiume, Zsombolya, Szolnok, Ungvár, Kősd, Vác, Akna-Szlatina és Szatmárról. Nagy-Szebenben záporhoz hasonló nagy eső volt. — Ma az északkeleti részekben borult időjárás van. — Általában az időjárás jellege az, hogy hűvös és e miatt a növényzet fejlődésében teljes stagnáció állott be; igen sok vidék gazdái panaszkodnak a miatt, hogy a kapásnövények, főleg a tengetri, burgonya, répa és dohány szenvednek. Ez utóbbinak a dérszintén ártalmára volt. A cseplési munkálatokra az időjárás rendkívül kedvező, az gyorsan halad befejezése felé.

Eladó szőlővesszők. A földmivélsügyi miniszter értesíti a közönséget, hogy a kecskeméti m. kir. állami Miklós-telepen az 1894. év tavaszán európai szőlővesszők lesznek eladók és pedig a szerint, a mint gyökeres vagy sima vesszők, a vörösbort termők ezrenként 15 ft. illetőleg 8 frton, a fehér bort termők 12 frton, illetőleg 8 frton és a csemegefajok 30 frton, illetőleg 15 és 20 frton. Az árjegyzékben szereplő fajokból a legkisebb megrendelhető mennyiség 100 darab gyökeres vagy sima vessző. Ennél kevesebb egy-egy fajból nem adatik el. A telep fajgyűjteményéből származó s csak kisebb mennyiségben rendelkezésre álló bor- és csemege-szőlő-fajokból sima vesszők csak a telepigazgatóság belátása szerinti összeállításban — a borvidékek igényeinek szemmel tartása mellett — adatkak ki a következő árakon: 1. Borfajokból 100 darab sima vessző 1 ft.; 2. Csemegefajokból 100 darab simavessző 2 ft. E vesszőkből is a megrendelhető legkisebb mennyiség 100 drb. Hogy

a termelőknek a szőlővesszők beszerzése iránti lépések megkönnyíthessenek, bélyegmentes megrendelési ivenk adatkak ki. E bélyegmentes megrendelési ivenk az illető termelő által, a rovatok megfelelő kitöltésével egyszerűen aláírandó és beküldendő. Ily megrendelési ivenk — szóbeli vagy írásbeli megkeresésre — szereshetők: a) A földmivélsügyi minisztériumtól. b) Az országos borászati kormánybiztostól, Bpsten. c) A m. kir. vancellárisok igazgatóságától és pedig: Bpsten, Ménesen, Erdőszezen, N. Enyeden, Tarcalon és Tolpalcán. d) A szőlőszeti és kertészeti szakiskola igazgatóságától: Pozsonyban. e) A szőlőszeti és kertészeti szaktanfolyamok vezetőitől: Egerben és Szegszárdon. f) Az állami Miklós-telep igazgatóságától Kecskeméten. g) A kerületi szőlőszeti és borászati szakközgeztektől. A kitöltött bélyegmentes megrendelési ivenk a földmivélsügyi magy. kir. minisztériumhoz terjesztendők be és pedig legkésőbb 1893. évi október hó 30-ig. A jelzett határidőn túl beérkező megrendelések figyelembe nem vétetnek.

Vasúti menetrend.

Budapest—k. szti.—márton—szentesi vonal.

Szolnok—Szentes.

Szolnokról indul 4 óra 52 perckor délután. Szajolról indul 5 ó. 22 p. d. u. Pusztá-Tenyőről indul 5. ó. 40 p. d. u. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 37 p. este. Szentesre érkezik 8 ó. 36 p. este.

Szentes—Solnok.

Szentesről indul 6 óra 14 perckor este. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 26 p. este. Pusztá-Tenyőről indul 9. ó. 13 p. éjjel. Szajolról indul 9 ó. 31 p. éjjel. Szolnokra érkezik 9 óra 56 perckor éjjel.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 10 p. reggel, 10 órakor éjjel. Szolnokra érkezik 11 órakor délelőtt, 1 óra 7 perccor éjjel. Szolnokról indul 11 óra 22 perc délelőtt, 4 óra 20 perc éjjel. Szentesre érkezik 8 ó. 54 p. d. u., 8 ó. 15 p. reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 6 ó. 5 p. reggel, 11 óra 37 p. d. e. Szolnokra érkezik 10 óra d. e., 3 óra 48 perc d. u. Szolnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 20 p. d. u. Budapestre érkezik 1 óra 20 perc d. u., 7 óra 25 perc este.

Laptalajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Nyilttér.)

Járványos időben közönséges édes ivóvíz helyett a természetes **krondorfi savanyúvizet** ajánlják az orvosok. **Kapható mindenütt.**

Magyarországi főraktár:
Budapest, Arany Janos-utca 9. szám.

Vinkovits Lajos férfi-szabó üzlete,

a Hariss-féle házban, azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítást nyerhetni ugyanott. 2-1

Első h.-m.-vásárhelyi gőzmalmi lisztek napi ár szerint kaphatók minden faj fehér és kenyér liszt 25 kilós zsákokban is.

Kitünő ugorka-czet.

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR
fűszer-kereskedőnél. 3-1

Rédlinger Lajos

órák és ékszerész

(Üri-útcán) Szentesen (Üri-útcán)

Szentes-Vidéki Takarekpénztár házában.

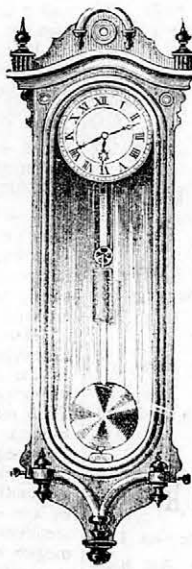
Sweici ingaórákat

jól szabályozva részletfizetés mellett árusítók el.

Ajánlja jóhírű, dúsan felszerelt

arany- és ezüst-ékszer üzletét és jól szabályozott

órák raktárát.

Elvállal minden e szakba vágó munkák teljesítését, u. m.: órák javítását, gyorsan, pontosan és szolid árért, 2 évi jótállással, — arany- és ezüst-tárgyak javítását és pipák kupakolását kezesség mellett.

Bevált vagy becserél arany- és ezüst-neműeket a legmagasabb árak mellett.

Megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen eszközöl.

A nála vásárolt órákért 2 évi jótállást vállal.

Arany- és ezüst-neműi a magy. kir. fémjelző hivatal által vannak hitelesítve. 3-1

Dús raktár menyasszonyi és bermalási ajándékok céljára.